

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 190/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť V. K., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 195/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2010 doručená sťažnosť V. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 195/05.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 195/05, ktoré sa začalo na okresnom súde 11. mája 2005, je sťažovateľ v postavení odporcu a navrhovateľom je B. H. Predmetom konania je zaplatenie pohľadávky 730,12 €. Uznesením okresného súdu č. k. 8 C 195/05-210 z 18. mája 2009 bolo napadnuté konanie zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu na začatie konania. Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal 28. mája 2009 odvolanie.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd v konaní, „(...) o ktorom mohlo byť rozhodnuté maximálne na druhom pojednávaní v prípade, ak by súd konal v súlade s príslušnými ustanoveniami O. s. p.(...)“, porušil „právo na spravodlivé a v primeranej lehote prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 od . 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolu č. 11“.

Z tohto dôvodu sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní, prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby následne nálezom takto rozhodol:

«1. Postupom OS Humenné v konaní vedenom pod spis. zn.: 8 C 195/2005 bolo, porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR a § 56 ods. 4 „Zákona o ústavnom súde SR“, na spravodlivé a v primeranej lehote prejednanie jeho záležitosti nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...)

2. Okresnému súdu Humenné prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8C 195/2005 konal bez zbytočných prieťahov(...)

3. OS Humenné prikazuje, aby v ďalšom konaní postupoval pri aplikácii práva v súlade s O. s. p. a zabezpečil procesný postup v súdnom konaní taký, ktorý čo najskôr odstráni doterajšie závažné procesné pochybenia súdu a stav právnej neistoty.

4. Sťažovateľovi(...) priznáva finančné zadostučinenie v sume 50 000,- EUR(...)

5. *V. K. priznáva finančnú náhradu(...) 100 000,- EUR, ktoré mu je OS Humenné povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR.*

6. *OS Humenné ukladá uhradiť trovy konania sťažovateľovi(...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohoto nálezu.*

7. *Kancelárii Ústavného súdu SR ukladá uhradiť trovy konania V. K.(...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohoto nálezu.*

8. *Ukladá OS Humenné povinnosť uhradiť trovy konania(...) na účet Kancelárie ústavného súdu SR(...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.»*

Podľa zistení ústavného súdu o odvolaní sťažovateľa podanom proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) dosiaľ právoplatne nerozhodol.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 138/02).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 195/05.

1. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ napadol len konanie vedené pred okresným súdom, ktoré bolo ukončené uznesením o zastavení konania z 18. mája 2009. Sťažovateľ sa napriek tomu na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou až podaním z 8. marca 2010, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. Okrem uvedeného podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd podľa doterajšej judikatúry vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa ustanovenia § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd opakovane konštatoval, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Inak povedané, keďže voči sudcovi všeobecného súdu, ktorý koná so zbytočnými prietahmi, predseda okresného súdu môže iniciovať dokonca aj disciplinárne konanie, sťažnosť na prietahy v zmysle citovaného zákona treba rozhodne považovať za účinný prostriedok nápravy. Okrem toho ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie účinného prostriedku nápravy, ktorý ustanovuje zákon o ústavnom súde, nie je v rozpore ani s príslušnými ustanoveniami dohovoru.

Keďže z ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľ sťažnosť na prietahy v konaní podal predsedovi príslušného súdu, a teda ani netvrdí, že sťažnosť nepodal

z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010